

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень лісового заказника місцевого значення "Рахновецький" та ботанічного заказника місцевого значення "Залісецький" у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії «Подільський лісовий офіс» ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

16 вересня 2025 року

селище Ярмолинці Хмельницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Андрієм КАМЕНЧУКОМ, помічником начальника Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олегом КУЦКИМ та лісничими Ярмолинецького надлісництва філії «Подільський лісовий офіс» ДП «Ліси України», а саме: лісничим Дунаєвецького лісництва Іваном НАВРОЦЬКИМ та лісничим Маківського лісництва Сергієм ЛИШЕНЬ (на підставі листа філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України") від 04 вересня 2025 року за № 8941 / 38-4-3-2025), в період з 08.09.2025 по 16.09.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного

стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Лісовий заказник місцевого значення "Рахновецький" загальною площею 661,6 гектарів створений рішенням виконавчого комітету Хмельницької обласної ради від 26 жовтня 1990 року № 194, з метою збереження типового лісового насадження з рядом рідкісних і зникаючих видів рослин, розташований у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України": Дунаєвецьке лісництво квартали 26 - 37.

Ботанічний заказник місцевого значення "Залісецький" загальною площею 70,0 гектарів оголошений рішенням Хмельницької обласної ради народних депутатів від 17 грудня 1993 року № 3, з метою збереження в природному стані лісового масиву, в якому масово зростає червонокнижний вид - шафран Гейфеля, любка дволиста, булатка великоквіткова, лілія лісова, розташований у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України": Маківське лісництво квартал 80.

Вибіркові санітарні рубки проводяться за погодженням з Департаментом природних ресурсів та екології Хмельницької обласної державної адміністрації, в установленому законодавством порядку. Спеціальне використання природних ресурсів на території лісових заказників здійснюється в межах ліміту та на підставі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2021 року ДП "Кам'янець-Подільське ЛГ", представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Лісовий заказник місцевого значення "Рахновецький"																
Дунаєвецьке	26	7	0.4		0.4	9С31ГЗ +ДЗ+ЧШ	63	0.80	1Б	27	32	410	1	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки, вітровал	10
	26	13	5.2		5.2	10С3+ГЗ	59	0.80	1А	25	36	430	1	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки, вітровал	10
	27	13	0.7		0.7	8Д32ГЗ	73	0.80	1	26	32	340	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, златки	10
	28	3	7.2		7.2	7Г31ДЗ 2КЛГ+ЯВ+ЯЗ +БП+ВРБ	100	0.70	2	26	32	380	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлики листяний, златки, ясеневі лубоїди	10
	28	10	5.6		5.6	4Я32ДЗ 4ГЗ+БП +КЛГ+ОС+ЯВ	110	0.80	1А	32	44	430	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	10
	28	12	4.9		4.9	4Я34Г32ДЗ+Л ПД+КЛГ	110	0.70	1А	32	48	400	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	10
	29	8	4.1		4.1	8ГЗ(100) 2ГЗ(70)+ДЗ	100	0.80	2	24	32	320	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлики листяний, златки	10
	29	15	11.5		11.5	9С31ГЗ+ ДЗ+ЛПД+ ЧШ+САВ+ЯЗ +БЕР+МДЕ	62	0.70	1А	26	38	380	1	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки, вітровал	10
	29	16	0.7		0.7	7Г32ОС 1ЛПД	80	0.80	2	25	32	365	1	ВСП	заболонник грабовий, свердлики листяний, комплекс златок	10
	30	11	7.6		7.6	6ДЗ(180)3ГЗ 1ДЗ(120)+ ЛПД+ЯЗ	180	0.70	1	31	62	400	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, комплекс златок, лубоїди ясеневі, вітровал	10
	30	14	2.9		2.9	5Д35ГЗ	160	0.70	2	28	52	370	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, комплекс златок, малий дубовий вусач	10
	31	7	4.9		4.9	5Д33ГЗ 1Я31ЛПД+Б П	130	0.70	2	29	52	380	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	10
	32	9	7.6		7.6	4Д33ГЗ 3ЯЗ+ЛПД	125	0.70	1	30	52	390	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Дунаєвське	33	1	2.2		2.2	6ДЗЗГЗ 1ЯЗ	120	0.70	1	30	52	380	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, вітровал	10
	33	4	8.7		8.7	5ДЗЗГЗ 2ЯЗ+ЛПД+Б П	120	0.70	1	30	52	370	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, малий дубовий вусач, вітровал	10
	33	17	3.4		3.4	4СЗЗГЗ 2КЛГ2АКБ	57	0.40	1Б	26	32	150	1	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки, вітровал	20
	33	18	0.9		0.9	8ГЗ2ДЗ	90	0.70	2	24	26	290	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлик листяний, златки	10
	33	19	0.6		0.6	7СЗЗГЗ 1ЯВ+ЧП+К ЛГ+БП	57	0.60	1Б	26	32	280	1	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки, вітровал	15
	34	5	2.8		2.8	7ГЗЗДЗ+ ЛПД+ЯЗ	100	0.70	2	26	32	330	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлик листяний, златки, ясеневі лубоїди	10
	34	11	4.5		4.5	6ГЗЗДЗ 1ЛПД+ЯЗ	90	0.70	2	25	28	310	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлик листяний, златки, ясеневі лубоїди	10
	34	12	4.1		4.1	5ДЗ1ЛПД 4ГЗ	100	0.70	1	28	44	335	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач, вітровал	10
	34	13	2.9		2.9	7ГЗ2ДЗ 1ЛПД	100	0.70	2	25	28	320	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлик листяний, златки	10
	34	16	3.2		3.2	7ДЗЗГЗ +ЛПД	115	0.80	2	28	42	405	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	34	17	18.0		18.0	8ДЗ2ГЗ +ЛПД	110	0.70	1	29	42	335	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	34	18	5.7		5.7	6ГЗЗДЗ 1ЛПД+КЛГ	100	0.60	2	25	32	300	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, свердлик листяний, златки	10
	34	19	2.6		2.6	7ДЗЗГЗ +ЛПД+КЛГ	120	0.70	1	29	44	375	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	34	20	2.3		2.3	9ДЗ1ЛПД +ГЗ	115	0.70	2	28	42	380	1	ВСП	заболонник дубовий, златки, малий дубовий вусач	10
	35	6	29.0		29.0	9ДЗ1ГЗ +ЯЗ+ЛПД	115	0.80	1	30	44	450	1	ВСП	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, ясеневі лубоїди	10
	35	9	3.4		3.4	7ДЗ2ГЗ 1ЯЗ+ЛПД+Я В	120	0.80	1	30	44	420	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, малий дубовий вусач, вітровал	10
	36	2	5.8		5.8	6ДЗЗГЗ 1ЯЗ+ЛПД	120	0.80	1	29	44	430	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, малий дубовий вусач, вітровал	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Дунавецьке	36	3	42.3		42.3	8Д32ГЗ +ЛПД+ЯЗ	120	0.75	1	30	42	415	1	ВСР	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, ясеневі лубоїди	10
	37	2	27.6		27.6	9Д31ГЗ +ЛПД	120	0.80	1	29	42	415	1	ВСР	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	37	3	2.2		2.2	9Д31ГЗ +ЛПД	120	0.70	2	27	38	330	1	ВСР	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	37	7	2.0		2.0	4Д35ГЗ 1КЛГ+ЛПД	110	0.70	2	27	38	310	1	ВСР	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	37	8	8.0		8.0	9Д31ГЗ +ЛПД	120	0.80	1	30	42	440	1	ВСР	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
	37	10	2.6		2.6	8Д32ГЗ	120	0.70	2	27	32	330	1	ВСР	заболонник дубовий та грабовий, свердлик листяний, златки, малий дубовий вусач	10
Разом ВСР по лісництву					248.1											
Лісовий заказник місцевого значення "Залісецький"																
Маківське	80	29	2.7		2.7	5Д33ЯЗ 2ГЗ+АКБ+ЧШ	94	0.80	1	29	32	400	1	ВСР	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, вітровал	10
	80	32	1.0		1.0	4Д32ЯЗ 4ГЗ	99	0.70	1	28	34	350	1	ВСР	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, вітровал	10
	80	41	0.6		0.6	10ДЗ	94	0.80	1	29	36	410	1	ВСР	заболонник дубовий, златки, малий дубовий вусач	10
Разом ВСР по лісництву					4.3											
Всього ВСР по надлісництву					252.4											

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Ярмолинецькому надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Ярмолинецькому надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 252,4 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважającym збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
лубоїди соснові		17.1	4.0	21.1
лубоїди ясеневі		46.8		46.8
заболонник дубовий		155.7		155.7
заболонник грабовий		28.8		28.8
Разом		248.4	4.0	252.4

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Головною причиною розладнання обстежених насаджень, що призводить до всихання листяних порід є пошкодження стовбуровими шкідниками. На відмираючих та дуже ослаблених деревах виявлено сліди поодинокого заселення стовбуровими шкідниками, а сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням ними, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Переважна кількість дерев, що відносяться до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення. Найбільш пошкодженими в цьому відношенні є дерева ясена звичайного.

Основними виявленими видами на ЯЗ є лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus* F.), лубоїд ясеневий малий (*Hylesinus fraxini* Panz.) та заболонник струменястий (*Scolytus multistriatus* Marsh.), на ДЗ - златки (*Buprestidae*) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.), на грабі поодинокі зустрічається заболонник грабовий (*Scolytus carpinii* Ratz.), та свердлик листяний (*Elateroides dermestoides* L.), на березі переважно заболонник березовий (*Scolytus ratzeburgifans*).

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та вітроломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів та дугоподібно зігнуті дерева.

Обстеженні лісові насадження є осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, не виявлено ознак відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 252,4 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист", Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства і Департаментом екології та природних ресурсів Хмельницької ОДА.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.

4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в чотирьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - Ярмолинецькому надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

4-й - Хмельницькій обласній державній адміністрації.

ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

Помічник начальника Ярмолинецького
надлісництва філії "Подільський лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

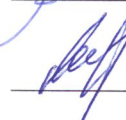
Лісничий Дунаєвецького лісництва

Лісничий Маківського лісництва

 Андрій КАМЕНЧУК

 Олег КУЦКИЙ

 Іван НАВРОЦЬКИЙ

 Сергій ЛИШЕНЬ